

Sedamdeset i pet godina Hrvatskog akademskog kluba Mladost

Piše: LUKA MARIN VUCO

Jedan od najznačajnijih hrvatskih atletskih klubova je Hrvatski akademski atletski klub Mladost koji je nedavno navršio 75 godina od osnutka

Atletika se naziva kraljicom športova te uspjesi u njenim nadmetanjima uvijek posebno odjeknu. Tako su, primjerice, hrvatske atletičarke Blanka Vlašić, Sandra Perković i Sara Kolak svojim olimpijskim uspjesima napravile veliku reklamu za hrvatski šport općenito te stekle status nacionalnih heroína. Međutim, iako je atletika individualni šport, do uspjeha se ne dolazi samostalno, kao što je pretežno slučaj, primjerice, u tenisu, nego u sklopu atletskih klubova koji imaju presudan značaj za stvaranje budućih prvaka.

Jedan od najznačajnijih hrvatskih atletskih klubova je Hrvatski akademski atletski klub Mladost, koji je nedavno navršio 75 godina od osnutka. Zagrebačka atletika bila je vrlo živopisna i u razdoblju prije osnivanja Mladosti – u prvoj polovici 20. stoljeća u Zagrebu je kroz atletiku aktivno djelovalo čak deset športskih klubova, među kojima su prednjačili HAŠK, Concordia i Marathon.

No, svi su ti klubovi ugašeni po završetku Drugog svjetskog rata. Nova jugoslavenska vlast nije dopuštala da se obnove klubovi koji su bili aktivni u ratnoj NDH, stoga je bilo vrijeme za novi početak za zagrebačku atletiku. U lipnju 1945. osnovano je Zagrebačko omladinsko društvo Mladost, u kojem su se okupili uglavnom atletičari iz ugašenih Concordije i Marathona. Njihova atletska borilišta nalazila su se u Kranjčevićevoj ulici te

Bacač kugle Petar Šarčević

na igralištu na Savi koje je u to vrijeme još bilo u izgradnji. Vodstvo kluba činili su Zvonko Bedeniković, Nikola Despot, Branko Boranić i drugi.

VEĆ IDUĆE GODINE ZOD MLADOST UJEDINILO SE sa Studentskim fiskulturalnim društvom Akademikar, za koji su dotad nastupali atletičari negdašnjeg HAŠK-a, a ime kluba je promijenjeno u Omladinsko studentsko fiskulturalno društvo Mladost. Klub se bavio većim brojem športova te 1954. ponovo mijenja ime u Akademsko športsko društvo Mladost, a od tada je unutar njega i formalno izdvojena atletska sekcija pod nazivom Akademski atletski klub Mladost.

Danas je prvo ime kluba bacačica diska Sandra Perković, dvostruka olimpijska, trostruka svjetska i peterostruka europska prvakinja. Ona je ujedno i najslavniji član u povijesti kluba, ali Mladost je u svojih 75 godina imala i brojne druge vrsne atletičare. Krenimo s pionirima: već

Štafeta Mladosti iz 1951. na 4x200: Milka Babović, Dagda Bogić, Milica Šumak i Alma Butia

1946. iskazao se dugoprugaš Franjo Mihalić koji je postao državni prvak na 5000 i 10 000 metara, dok je Ervin Srp napravio isti pothvat na 110 metara s preponama.

Od bacača se te godine istaknuo kopljaš Davorin Marčelja, također državni prvak s bačenih 59 metara. U tehničkim disciplinama najbolji u Jugoslaviji bili su Vlado Abramović u skoku u vis i Marijan Urbić u skoku dalj, a ujedno je slavio i u petoboju. Što se tiče atletičarki, državne prvakinja postale su Vera Neferović u bacanju diska te Milena Sekulić u bacanju kugle.

To su bili početni uspjesi za novoformljeni klub, a oni su počeli bujati nakon što je Mladosti pristupila Milka Babović. Sjajna sprinterica rođena je u Skoplju 1928., a nakon Drugog svjetskog rata preselila se u Zagreb na studij. Ujedno je pristupila Mladosti te u 1950-ima dominirala stazom oborivši niz rekorda u sprinterskim disciplinama, što joj je dvaput (1953. i 1955.) donijelo nagradu za najbolju športašicu Jugoslavije. Osim uspje-

ha u atletskoj karijeri, istakla se i kao vrsna športska novinarka.

NO, ONA NIJE BILA JEDINA USPJEŠNA

„mladostašica“ u tom razdoblju: ženska sekcija osvojila je čak šest uzastopnih državnih ekipnih prvenstava (1950. - 1955.). U tim pothvatima treba izdvojiti još jednu odličnu sprintericu Dagdu Bogić, srednjoprugašicu Vlastu Šafer i diskašicu Matildu Homolju.

Muška sekcija nije ostvarila iste uspjehe na momčadskim prvenstvima, ali je svejedno bila prilično visoko plasirana. Iz tog razdoblja treba izdvojiti bacača Rudija Galina, koji je nastupio u finalu kladiva na Olimpijskim igrama u Helsinkiju 1952., dok je premijerni olimpijac Mladosti (London, 1948.) bio spomenuti višebojac Marčelja.

Treba spomenuti i svestranog višebojca Branka Milera koji je čak 11 puta bio prvak Jugoslavije u više disciplina.

Dolaskom 1970-ih dogodila se i velika rezultatska kriza. U tom je razdoblju briljirala tek višebojka Đurđa Fočić-Šourek koja je nastupila na trima uzastopnim Olimpijskim igrama - u Ciudad de Mexicu 1968., Münchenu 1972. i Montrealu 1978.

PONOVNI USPON STIGAO JE U OSAMDESETIMA, a okidač je bio dolazak već etabliranog sprintera Željka Knapića 1982. iz varaždinske Slobode. Riječ je o nevjerovatnom trkaču koji je apsolutno dominirao na 200 i 400 metara. Njegovih 20,76 sekundi na 200 metara i 45,64 na 400 i danas su aktualni hrvatski rekordi o kojima aktualna generacija može samo maštati.

Kao član Mladosti osvojio je broncu na 400 metara na Mediteranskim igrama u Casablanci 1983., a u istoj disciplini bio je sedmi na Europskom prvenstvu u Ateni godinu ranije te četvrti na Europskom dvoranskom prvenstvu također u Ateni 1982.

Osim vrsnih športaša, treba izdvojiti i trenere koji su obilježili klupsku povijest i odgojili generacije odličnih atletičara i atletičarki: Žarko Susić, Milan Krajačić, Rajko Miler, Marijan Lanc, Vlado Puhanić, Milivoj Turčec, Mladen Katalinić i brojni drugi.

Velik dio klupskog identiteta čini njegovo „radno mjesto“ odnosno stadion. Mladost se uz Savu smjestila još 1946., nakon ujedinjenja s Akademičarom. Danas je to jedini stadion u Zagrebu koji zadovoljava međunarodne uvjete za održavanje natjecanja, a trebale su godine po-

vremenih ulaganja i radova da poprmi sadašnji izgled. Svlačionice za atletičare izgrađene su 1957., a veliki dio radova napravljen je 1987. radi održavanja Univerzijade. Posljednja nadogradnja natkrivanja tribina odvila se 1999. za potrebe Svjetskih vojnih igara.

Mladost je u 21. stoljeće ušla kao najjači hrvatski atletski klub, no s vremenom je zapala u novu krizu. Naime, klub je u proteklom razdoblju oslabljen unutarnjim razdorima. Najprije je 2007. kompletna uprava podnijela ostavke, a dio trenera i atletičara prešao je u novoosnovani klub AK Agram, koji se vrlo brzo prometnuo u najjači kolektiv u državi. Jedanaest godina kasnije povijest se ponovila – trener Luka Aračić odlazi iz kluba te osniva AK Ultra Zagreb u koji odlazi 50-ak talentiranih mladih članova Mladosti.

Zbog takvih situacija i drugih problema u rukovodstvu, Mladost je lani bila tek osmi klub prema HAS-ovim kriterijima uspješnosti te danas u svom kadru ima vrlo malen broj relevantnih seniora. Istina, klupska perjanica i dalje je Sandra Perković, no za bolju budućnost važno je da se što prije poduzmu koraci za kvalitetno širenje kadra. No, usprkos trenutnoj krizi, ne smije se zaboraviti da je Mladost klub od iznimne važnosti za povijest hrvatskog športa.

IZVORI:

Margetić, Vladimir. Akademski atletski klub Mladost Zagreb 1945. - 1985. Zagreb: Hrvatski akademski klub Mladost, 2003.
<https://www.haak-mladost.com/o-nama/stadion-mladost>

Leo Čular i Vladimir Margetić u utrci na 800 metara (1960.)